O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
Iqtisodiyot fakulteti dekani v.b.
_________ U. Eshmurodov
2026-yil "26" 06

ATROF-MUHITNI MUHOFAZA QILISH VA YASHIL RIVOJLANISH FANINING O'QUV DASTURI

(masofaviy ta'lim shakli)

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410800	– Menejment

Samarqand-2026

Mazkur o'quv dastur Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil 26.06 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Ushbu o'quv dastur Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasi tomonidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 23.06 11-sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

X.T. Boymurodov – b.f.d., professor, Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasi o'qituvchisi.

A.N. Egamqulov – b.f.f.d. (PhD) v.b. dotsent, Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:

G.F. Keldiyarova – t.f.f.d. (PhD) dotsent Samarqand davlat universiteti "Ekologiya va hayot faoliyati xavfsizligi" kafedrasi o'qituvchisi

T.T. Xaydarov – Samarqand viloyat Ekologiya va iqlim o'zgarishi bosh boshqarmasi Atrof-muhit monitoringi bo'limi boshlig'i

Samarqand davlat veterinariya medisinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti tomonidan 60410100-Iqtisodiyot, 60410200- Bug'galteriya hisobi va 60410800- Menejment yo'nalishidagi talabalar uchun tayyorlagan "Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish" fan dasturiga

TAQRIZ

"Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish" fan sifatida uning biologik fanlar sistemasidagi o'rni, Suv sifatini nazorat qilish fanining maqsadi, vazifalari va ahamiyati, Suv resurslarining turlari va ularning ifloslanish manbalari, Ichimlik suvi sifatiga qo'yiladigan gigiyenik talablar hamda ahamiyati kabilardir. Ushbu dastur ta'lim olayotgan talabalar Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish fanini o'zlashtirish davomida Barqaror rivojlanish tushunchasi va uning ekologik omillari, Yashil rivojlanish konsepsiyasi va xalqaro tajriba, Atmosfera havosining ifloslanishi va uni muhofaza qilish usullari, Suv resurslari va ularni muhofaza qilishning ekologik asoslari, Biologik xilma-xillikni saqlash va ekologik xavfsizlik kabi ma'lumotlar bilan tanishadi.

Fan dasturini "Asosiy nazariy qismda (ma'ruza mashg'ulotlari)" Qattiq va suyuq chiqindilar, boshqaruv tizimi va qayta ishlash texnologiyalari, Energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya manbalar, Iqlim o'zgarishi va uning atrof-muhitga ta'siri, Ekotizim xizmatlari va ularni iqtisodiy baholash, Shahar ekologiyasi va yashil infratuzilma, Ekologik ta'lim, ekologik madaniyat va aholining xabardorligi, O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha siyosati, Xalqaro ekologik tashkilotlar va ularning yashil rivojlanishdagi roli mavzusidagi ma'lumotlar keng yoritilgan.

Dasturda fanga unga quyiladigan talablardan kelib chiqqan holda "Fanning mazmuni"; "Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)", "Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar"; "Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar"; "Fan o'qitilishining natijalari" ,"Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari" bo'limlardan iborat bo'lib, fan mavzularida Top-300 OTM ta'lim dasturlari asosida qo'shimcha mavzular mazmuni atroflicha yoritilgan.

Ishlab chiqilgan mazkur fan dasturi - keltirilayotgan ta'lim yo'nalishlarini bo'yicha DTSning bo'yicha qo'yiladigan talablariga javob beradi va talabalarning tayyorgarlik darajasi va zaruriy bilimlar mazmuniga ko'ra "Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish" faniga qo'yiladigan talablariga muvofiq keladi va tasdiqlashga tavsiya qilinadi

Samarqand viloyat Ekologiya va iqlim o'zgarishi bosh boshqarmasi Atrof-muhit monitoringi bo'limi boshlig'i **T.T.Xaydarov**

Samarqand davlat veterinariya medisinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti tomonidan 60410100-iqtisodiyot, 60410200- Bug'galteriya hisobi va 60410800- Menejment yo'nalishidagi talabalar uchun tayyorlagan "Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish" fan dasturiga

TAQRIZ

"Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish" fan sifatida uning biologik fanlar sistemasidagi o'rni, Suv sifatini nazorat qilish fanining maqsadi, vazifalari va ahamiyati, Suv resurslarining turlari va ularning ifloslanish manbalari, Ichimlik suvi sifatiga qo'yiladigan gigiyenik talablar hamda ahamiyati kabilardir. Ushbu dastur ta'lim olayotgan talabalar Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish fanini o'zlashtirish davomida Barqaror rivojlanish tushunchasi va uning ekologik omillari, Yashil rivojlanish konsepsiyasi va xalqaro tajriba, Atmosfera havosining ifloslanishi va uni muhofaza qilish usullari, Suv resurslari va ularni muhofaza qilishning ekologik asoslari, Biologik xilma-xillikni saqlash va ekologik xavfsizlik kabi ma'lumotlar bilan tanishadi.

Fan dasturini "Asosiy nazariy qismda (ma'ruza mashg'ulotlari)" Qattiq va suyuq chiqindilar, boshqaruv tizimi va qayta ishlash texnologiyalari, Energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya manbalar, Iqlim o'zgarishi va uning atrof-muhitga ta'siri, Ekotizim xizmatlari va ularni iqtisodiy baholash, Shahar ekologiyasi va yashil infratuzilma, Ekologik ta'lim, ekologik madaniyat va aholining xabardorligi, O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha siyosati, Xalqaro ekologik tashkilotlar va ularning yashil rivojlanishdagi roli mavzusidagi ma'lumotlar keng yoritilgan.

Dasturda fanga unga quyiladigan talablardan kelib chiqqan holda "Fanning mazmuni"; "Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)", "Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar"; "Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar"; "Fan o'qitilishining natijalari" ,"Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari" bo'limlardan iborat bo'lib, fan mavzularida Top-300 OTM ta'lim dasturlari asosida qo'shimcha mavzular mazmuni atroflicha yoritilgan.

Ishlab chiqilgan mazkur fan dasturi - keltirilayotgan ta'lim yo'nalishlarini bo'yicha DTSning bo'yicha qo'yiladigan talablariga javob beradi va talabalarning tayyorgarlik darajasi va zaruriy bilimlar mazmuniga ko'ra "Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish" faniga qo'yiladigan talablariga muvofiq keladi va tasdiqlashga tavsiya qilinadi

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Ekologiya va hayot faoliyati xavfsizligi kafedrasi dotsenti, t.f.f.d. (PhD) **G.F. Keldiyarova**

1.	Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi AMMQYR2405	**O'quv yili** 2026-2027	**Semestr** 4			**ECTS – Kreditlar** 5		
Fan/modul turi Tanlov	**Ta'lim tili** O'zbek	**O'quv rejadagi tartib raqami** 60410800 – 2.02			**Haftadagi dars soatlari** 4		
Fanning nomi Atrof-muhitni muhofaza qilish va yashil rivojlanish	**Jami yuklama (soat)**	**Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:**			**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Kurs ishi**	
		Ma'ruza	**Amaliy**	**Lab-ya**			
	150	30	30	-	90	-	

2.	Fanning mazmuni

Fanning maqsadi – talabalarga inson, jamiyat va tabiat o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tushuntirish hamda tabiatni asrashga mas'uliyatli munosabatni shakllantirishdir. Tabiat va ekologik tizimlar haqidagi bilimlarni berish, atrof-muhitni ifloslanishdan himoya qilish yo'llarini o'rgatish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish, ekologik muammolarni aniqlash va ularning yechimlarini tushuntirish, ekologik madaniyat va ekologik ongni rivojlantirish kabi bilimlar beriladi.

Fanning vazifalari – talabalarga tabiat, ekologik jarayonlar va atrof-muhitni muhofaza qilish haqida nazariy hamda amaliy bilim berishdir. Ekologik qonuniyatlar va tabiat tizimlarini o'rgatish, inson faoliyatining tabiatga ta'sirini tushuntirish, ekologik muammolarni aniqlash va baholash ko'nikmasini shakllantirish, atrof-muhitni muhofaza qilish usullarini o'rgatish, tabiiy boyliklardan oqilona foydalanishga o'rgatish, ekologik madaniyat va mas'uliyat hissini rivojlantirish, tabiatni asrashga oid amaliy faoliyatga tayyorlash hamda ekologik xavfsizlik va sog'lom muhitning ahamiyatini anglatish asosiy vazifalari hisoblanadi.

3.	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	MR2305 – Marketing

4.	Ta`lim natijalari (TN)
	Kasbiy kompetensiyalar:
TN1	Shahar va sanoat ekologiyasi fanining nazariy asoslari, ekologik omillar, ekotizimlar, urboekologik tadkikot uslublari; Sanoat rayonlari muhitini

	muxofaza antropogen ta'sirlarning atrof-muhitga salbiy oqibatlari bo'yicha bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Atmosfera havosi, suv, tuproq va biologik resurslarning ifloslanish manbalari, ekologik monitoring, chiqindilarni boshqarish, ekologik xavfsizlik va barqaror rivojlanish tamoyillarini bilishlari lozim;
TN3	Ekologik muammolarni aniqlash, atrof-muhit holatini baholash, ekologik ko'rsatkichlarni tahlil qilish, ekologik me'yor va standartlardan foydalanishni bilishlari kerak;
TN4	Atmosfera, suv va tuproqning ifloslanish darajasini aniqlash hamda ekologik holatni tahlil qilishni bilishi kerak;
TN5	Ekologik monitoring natijalarini tahlil qilish, ekologik xavf darajasini baholash va ekologik muammolar bo'yicha xulosa chiqara oladi;
TN6	Atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan texnologiyalar va ekologik tadbirlarni tanlash hamda qo'llashni biladi;
TN7	Ekologik qonunchilik, ekologik madaniyat va ekologik xavfsizlik talablarini amaliy faoliyatda qo'llay oladi.
	Ko'nikmalar:
TN8	Ekologik holatni baholash va monitoring natijalarini tahlil qilishni biladi.
TN9	Atmosfera, suv va tuproq ifloslanishini aniqlash usullaridan foydalana oladi.
TN10	Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ularni muhofaza qilish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishni biladi.
TN11	Ekologik loyihalar, ekologik ekspertiza va atrof-muhit muhofazasi tadbirlarini tashkil etishni biladi.
TN12	Chiqindilarni boshqarish va ekologik xavfsizlik choralarini ishlab chiqishni biladi.

5.	**Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:**	**Soat**
	Ma'ruza (M)	**30**
M1	*Atrof-muhitni muhofaza qilishning nazariy asoslari va global muammolar [1,2]*	2
M2	*Barqaror rivojlanish tushunchasi va uning ekologik omillari [1,2]*	2
M3	*Yashil rivojlanish konsepsiyasi va xalqaro tajriba [1,2]*	2
M4	*Atmosfera havosining ifloslanishi va uni muhofaza qilish usullari [2,3]*	2
M5	*Suv resurslari va ularni muhofaza qilishning ekologik asoslari [1,3]*	2
M6	*Yer resurslari degradatsiyasi va tuproqni muhofaza qilish choralari [1,2]*	2
M7	*Biologik xilma-xillikni saqlash va ekologik xavfsizlik[1,2]*	2

17	*https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2019.01.153*
18	*https://doi.org/10.1007/s00248-016-0881*
19	*https://doi.org/10.1111/conl.12287*
20	*https://portal.fis.tum.de/en/publications/protecting-the-environment-by-means-of-landscape-ecology/*
21	*https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/journal/15409309*

Asosiy adabiyotlar	
1.	Yunusov X.B., Boymurodov X.T., Elmurodov A.A., Nurniyozov A.A., Abdulova A.A., Egamqulov A.N., Turexonov F.F. Ekologiya asoslari. O'quv qo'llanma. Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Nashr matbaa markazi, 2024-238 bet.
2.	Yunusov X.B., Izzatullaev Z.I. Boymurodov X.T., Kenjibaeva G.S.. Biogegrafiya. Darslik. Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Nashr matbaa markazi., 2024. Samarqand. 2024-297 bet.
3.	Yormatova D.Yo., X.S.Xushvaqtova. Ekologiya va tabiatni muhofaza qilish. Darslik «Fan va texnologiya» Toshkent, 2018.
4.	X.B. Yunusov, X.T.Boymurodov, Y.Sh.Tashpulatov, A.A.Nurniyozov, M.X.Begmatova, Sh.Sh.Shernazarov. Veterinariya va chorvachilik ekologiyasi. O'quv qo'llanma. Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Nashr matbaa markazi, 2024.160-bet.
Qo'shimcha adabiyotlar	
5.	I.Hamdamov, E.I. Hamdamova, G.A. Suvanova, M.X.Begmatova "Botanika va o'simliklar fiziologiyasii. "Sano-standart". Toshkent-2017. Darslik. 230-bet
6.	Қаюмов А.А., Якубов Ў.Ш., Рахимов А.К., Табиатдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш. 2011. Ўқув қўлланма
7	Md. Abdul Ahad., A. S. M Anas Ferdous. A Textbook Of Ecology. Sopyright-All Rights Reserved By Writer. Publisher- Himachal Publication Bishal Book Complex Banglabazar, Dhaka Edition- First Edition-November 2019. 100 pp
8.	Kimon Hadjibiros.Ecology and Applied Environmental. 2014 by Taylor & Francis Group, LLC CRC Press is an imprint of Taylor & Francis Group, an Informa business. 268-pp.
9.	Colin R. Townsend, Michael Begon, John L. Harper. "Essentials of ecology". Third edition published 2018. Blackwell publishing. 522- pp.3
Axborot manbaalari	
10.	*https://eeb.yale.edu/courses/undergraduate*
11	*https://www.researchgate.net/publication/360297819_A_Textbook_Of_Ecology*
12	*https://www.researchgate.net/publication/328250267_Ecology_and_Applied Environmental_Science*
13	*https://icar.org.in/sites/default/files/inline-files/PG-Syllabi-Vol-01.pdf*
14	*https://www.deakin.edu.au/courses/unit?unit=SLE121*
15	*https://smujo.id/biodiv*
16	*https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2025.113822*

M8	*Qattiq va suyuq chiqindilar: boshqaruv tizimi va qayta ishlash texnologiyalari[2,3]*	2
M9	*Energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya manbalari [1,2]*	2
M10	*Iqlim o'zgarishi va uning atrof-muhitga ta'siri [1,3]*	2
M11	*Ekotizim xizmatlari va ularni iqtisodiy baholash [2,3]*	2
M12	*Shahar ekologiyasi va yashil infratuzilma [1,2]*	2
M13	*Ekologik ta'lim, ekologik madaniyat va aholining xabardorligi [2,3]*	2
M14	*O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha siyosati [2,3]*	2
M15	Xalqaro ekologik tashkilotlar va ularning yashil rivojlanishdagi roli *[1,3]*	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	**30**
A1	Mahalliy ekologik muammolarni aniqlash va ularni baholash	2
A2	Atmosfera havosining ifloslanish darajasini tahlil qilish (ma'lumotlar asosida)	2
A3	Suv resurslaridan oqilona foydalanish va suv tejovchi texnologiyalar	2
A4	Qattiq maishiy chiqindilarni ajratish va qayta ishlashning ekologik foydasi	2
A5	Yashil infratuzilma elementlarini loyihalashtirish (yashil tomlar, bog'lar, devorlar)	2
A6	Atrof-muhit monitoringi: mahalliy misollarda GIS yoki mobil ilovalardan foydalanish	2
A7	Qayta tiklanuvchi energiya manbalari bo'yicha mini-loyiha tayyorlash	2
A8	Iqlim o'zgarishining mahalliy hududga ta'sirini tahlil qilish (statistikalar asosida)	2
A9	Ekotizim xizmatlarini aniqlash va ularni iqtisodiy baholash usuli	2
A10	Atrof-muhitga oid qonunchilikni tahlil qilish (Ekologik kodeksdan amaliy misollar)	2
A11	"Yashil iqtisodiyot" asosida biznes g'oyalarni ishlab chiqish (soddalashtirilgan loyiha shaklida)	2
A12	Mahalliy sanoat korxonalarining ekologik holatini o'rganish (ma'lumotlar asosida)	2
A13	Aholining ekologik xabardorligini aniqlash bo'yicha mini-so'rovnoma o'tkazish va tahlil qilish	2
A14	Shahar ekologik xaritasini tuzish va ifloslanish manbalarini belgilash	2
A15	Xalqaro ekologik tashkilotlarning O'zbekistondagi loyihalari bo'yicha prezentatsiya tayyorlash	2

6.	**Mustaqil ta'lim topshiriqlari***	**90**
1	Atrof-muhitni muhofaza qilishning huquqiy asoslari (O'zbekiston misolida)	6
2	Yashil iqtisodiyot: tushunchasi, afzalliklari va rivojlanish yo'nalishlari	6

3	Ozon qatlamining yemirilishi: sabablari va oqibatlari	6
4	Qayta tiklanuvchi energiya manbalari va O'zbekiston uchun imkoniyatlar	6
5	Havo ifloslanishi va uni kamaytirish usullari	6
6	Suv resurslaridan oqilona foydalanish strategiyalari	6
7	Ekotizim xizmatlari va ularni iqtisodiy baholash	6
8	Atrof-muhit monitoringi va axborot texnologiyalarining roli	6
9	Shahar ekologiyasi va yashil infratuzilma: dolzarb muammolar	6
10	Chiqindilarni boshqarish va qayta ishlash: zamonaviy yondashuvlar	6
11	Iqlim o'zgarishi va O'zbekiston uchun xavf omillari	6
12	Orol fojiasi va uning ekologik oqibatlari	6
13	Ekologik xavfsizlik va uni ta'minlash mexanizmlari	6
14	Bioxilma-xillikni saqlashda xalqaro tashkilotlarning roli	6
15	Mahalliy ekologik muammolarni hal etishda fuqarolik jamiyati ishtiroki	6

Izoh: *Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

7. Ta'lim texnologiyalar va metodlari

- ma'ruzalar;
- amaliy ishlarni bajarish va xulosalash;
- interfaol keys-stadilar;
- blits-so'rov;
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

8. Talabalar tomonidan kridetlarni olish uchun talablar

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

9. Talabalar bilimini baholash mezoni

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa;
- nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish;
- tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

10. Foydalanilgan adabiyotlar